



Predsednica Republike Slovenije

**NATAŠA PIRC MUSAR**

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar  
ob začetku projekta Mojstri digitalne prihodnosti**

Ljubljana, 4. oktober 2023

Velja govorjena beseda.

*Spoštovani guverner Banke Slovenije Boštjan Vasle,  
Spoštovane učiteljice in učitelji, mentorice in mentorji,  
Drage bodoče mojstrice in mojstri digitalne prihodnosti,*

*Zelo me veseli, da vas lahko ob guvernerju Banke Slovenije nagovorim ob pričetku projekta, na katerega se je do sedaj prijavilo 200 učencev in dijakov iz 21 osnovnih in srednjih šol. To kaže, da je zanimanje med mladimi tudi za tovrstne vsebine visoko, prav tako sem hvaležna tudi vsem mentoricam in mentorjem, da so prepoznali pomen projekta, ki pomaga k boljši finančni opismenjenosti novih generacij mladih ter širi njihove praktične kompetence v svetu denarja, bančništva in financ.*

*Znati pametno finančno načrtovati, imeti pod nadzorom porabo, poznati različne načine in oblike plačevanja, razumeti kdaj in kako varčevati, poznati zakonitosti naložb in se zavedati vseh posledic zadolževanja, to so znanja, ki niso samo teoretična, ampak še kako uporabna v vsakdanjem življenju.*

*In še en konkreten primer, ki je že danes aktualen. Zaradi klimatske krize bomo v prihodnosti morali živeti z manj dobrin, a to vendarle pomeni, da bodo te bolj kakovostne. Da bomo znali uživati življenje z manj, a boljše, bodo finančna znanja izjemnega pomena. Kako varčevati in za kaj zapraviti denar, bo za vašo prihodnost tako bolj nujno vedeti, kot je danes.*

*Razprave debatnega turnirja Mojstri digitalne prihodnosti bodo zaobjele tri široka področja, za katera sem prepričana, da bodo visoko na lestvici uporabnosti v vašem odraslem življenju; finance, digitalizacija in umetna inteligenca.*

*Umetna inteligenca že sedaj zelo vpliva na naša življenja, včasih v pozitivnem pomenu, a kdaj žal tudi v negativnem; pri nakupovanju in oglaševanju ter iskanju po spletu, kjer upravljalec baz podatkov o vaših navadah ve celo več o vas, kot veste sami; z digitalnimi osebnimi asistenti, prevodi, pametnimi sistemi v hišah in*

avtomobilih; v kibernetiki, varnosti, medicini in še kje. Pričakovati je, da bo v prihodnje s hitrim razvojem umetne inteligence področij uporabe še več. Umetna inteligenca nam lahko marsikaj olajša, a se je obenem res treba zavedati tudi tveganj njene uporabe.

Ne le kot predsednica republike, z varstvom osebnih podatkov sem se ukvarjala že kot informacijska pooblaščenka in tudi v svoji doktorski dizertaciji, zato se dobro zavedam izzivov, ki sledijo razvoju umetne inteligence. Pomembno je, da jih obravnavamo in se jih lotimo z vso resnostjo posledic, ki jih lahko prinesejo.

Zavedati se namreč moramo, da je odgovornost za ravnanje tako v rokah uporabnika kot snovalca umetne inteligence, in ne le to, odločiti se je treba, kako in kdaj snovalci odgovarjajo za negativne posledice in kako jih bomo kot družba naslovili.

Poskrbeti moramo tudi, da se že v postopku samega razvoja prepreči pristranskost, ponarejanje in izkrivljanje resnice ter da se s tem namenom podpre vključujočo, raznoliko in vsem dostopno javno razpravo. Predvsem pa morajo biti javnosti dostopni algoritmi, da jo bomo lahko nadzorovali in predvsem vedeli, kako sklepa oz. pride do zaključkov, ki jih na naše računalnike danes že dobimo v parih sekundah. Le tako lahko umetna inteligenca učinkovito prispeva k delovanju demokracije.

Pred nami so zahtevni družbeni in tehnološki izzivi, za katere potrebujemo vse svoje znanje in sposobnosti, zato ne smemo zanemariti potenciala deklet in žensk, ki morajo imeti enak dostop do kakovostnega izobraževanja kot fantje in moški. Zato sem vesela podatka, da so tudi pri sodelovanju v tem turnirju dekleta številčno izenačena s fanti.

Veseli me, da smo skupaj z Banko Slovenije prepoznali skupno željo in voljo, da ozaveščamo o pasteh novih tehnologij, ki bodo krojile življenje prihodnjih generacij.

Dobrodošli pri projektu in iskrena hvala za izkazano voljo, da želite sodelovati in tako tudi sami prispevati k razpravam. Vso srečo pri snovanju argumentacije, dobro se poglobite v obravnavane teme in pripravite kar najboljše izhodišča za razprave. Verjemite, uživali boste, predvsem pa boste pridobili nova znanja, ki jih širite tudi med prijatelje in starše.

Predvsem pa vam želim mnogo novih poznanstev, dragocenih izkušenj ter prijetnih soočenj.

Se vidimo na zaključnem tekmovanju.